

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДАНИЛА ГАЛИЦЬКОГО

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор з науково-педагогічної роботи
член-кореспондент НАМН
України, професор, д.м.н.,
М.Р. Гжегоцький

M. R. Ghegochyi

«*22*» *03* 2022 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА ТА НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
ВТОРИННОЇ ЛІКАРСЬКОЇ СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ
ЗА ФАХОМ «КЛІНІЧНА ОНКОЛОГІЯ»**

Кількість навчальних годин: .За спеціальністю:
лекцій – 50, семінарські заняття – 65,
практичні заняття – 467, самостійна робота – 172,
Додаткові програми – 182 год.
Разом – 936 годин. Кредити ECTS – 31

Робоча навчальна програма
обговорена на методичному
засіданні кафедри

Протокол № 1
від «28» січня 2022р.

Завідувач кафедри

Професор, д.м.н.

І.А. Владзько

Затверджено на методичній комісії
факультету післядипломної освіти

Протокол № 7
від «20» березня 2022р.

Голова методичної комісії ФПДО

Доц. О.Є. Снкоріз

Львів 2022

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДАНИЛА ГАЛИЦЬКОГО

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор з науково-педагогічної роботи
член-кореспондент НАМН
України, професор, д.м.н.,
М.Р. Гжегоцький

«___» _____ 2022_ р.

РОБОЧА ПРОГРАМА ТА НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
ВТОРИННОЇ ЛІКАРСЬКОЇ СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ
ЗА ФАХОМ «КЛІНІЧНА ОНКОЛОГІЯ»

Кількість навчальних годин: .За спеціальністю:
лекцій – 50, семінарські заняття – 65,
практичні заняття – 467, самостійна робота – 172,
Додаткові програми – 182 год.
Разом – 936 годин. Кредити ECTS – 31

Робоча навчальна програма
обговорена на методичному
засіданні кафедри
Протокол №_1__
від «_28_» _____ 01 _____ 2022р.

Завідувач кафедри

Професор, д.м.н. Н.А. Володько

Затверджено на методичній комісії
факультету післядипломної освіти

Протокол №_1__
від «_ _» _____ 2022р.

Голова методичної комісії ФПДО

Доц. О.Є. Січкоріз

Склад робочої групи:

1. Володько Н. А. – докт. мед. наук, професор, зав. кафедри онкології та медичної радіології Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького.
2. Білинський Б. Т. – академік АН ВШ України, доктор мед. наук, професор кафедри онкології та медичної радіології ФПДО Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького
3. Савран В. Р. – доктор мед. наук, професор кафедри онкології та медичної радіології ФПДО Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького
4. Олійник Ю. Ю. – канд. мед. наук, доцент кафедри онкології та медичної радіології ФПДО Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького.
5. Ярема Р. Р. — кандидат мед. наук, доцент кафедри онкології і медичної радіології ФПДО Львівського національного медичного університету ім. Данила Галицького;
6. Дутчак У. М. — кандидат мед. наук, асистент кафедри онкології і медичної радіології ФПДО Львівського національного медичного університету ім. Данила Галицького.

Пояснювальна записка

Дана навчальна програма призначена для вторинної лікарської спеціалізації лікарів за фахом клінічна онкологія і є нормативним документом, в якому визначається зміст навчання на циклі спеціалізації, встановлюються вимоги до обсягу та рівня професійної підготовки фахівця. Термін навчання 6 місяців.

Зміст програми охоплює весь обсяг теоретичних знань умінь і практичних навиків, необхідних лікарю-спеціалісту – клінічному онкологу для самостійної роботи з надання кваліфікованої онкологічної допомоги хворим. Програму побудовано за системою блоків. Основними блоками є 17 курсів програми (754 год). Курс - відповідно самостійна частина програми, в якій подано значну за обсягом теоретичну інформацію з певної галузі онкології або суміжних дисциплін. Курси розбито на розділи. Для полегшення орієнтації у програмі та впорядкування інформації, що міститься в ній, курси і розділи закодовано.

За додатковими програмами включено курси з імунології та проблем СНІДу, організації невідкладної медичної допомоги населенню при надзвичайних ситуаціях, радіаційної медицини, особливо небезпечних інфекцій, медичної інформатики, медичного права, а також інфекційні хвороби, анестезіологія ендоскопія, гематологія, менеджмент в охороні здоров'я, лікова психологія (всього 182 год).

В разі необхідності, враховуючи рівень базисних знань, особливості регіональної патології, актуальність та специфіку завдань охорони здоров'я регіону та інші обставини, кафедра може вносити корективи і доповнення в межах 20% від загального об'єму часу в навчальні години, регламентовані навчальними планами.

Керівник слухачів повинен приділяти особливу увагу підбору хворих для курації, зокрема, з урахуванням його знань з тією патологією, тематика якої підлягає вивченню в даний період проходження вторинної спеціалізації, його можливості самостійно виконувати необхідні діагностичні та лікувальні маніпуляції.

Для виконання даної програми в процесі навчання передбачено такі види занять: лекції, практичні заняття, різні види семінарів. Теоретична підготовка передбачає обов'язкове відвідування лекцій, активну участь у семінарських заняттях, науково-практичних і патологоанатомічних конференціях. З найбільш актуальних тем програми слухачі готують реферати, які обговорюються на семінарах. На практичних заняттях лікарі під керівництвом викладача опановують практичні навички з онкології та суміжних дисциплін.

Для виявлення рівня знань і навиків слухачів програмою передбачено такі види контролю: оцінка базових знань, проміжний та заключний контроль. Для заключного іспиту використовують атестаційну комп'ютерну тестову програму, затверджену МОЗ України. Після завершення основних розділів навчання слухачі складають заліки, а після закінчення вторинної спеціалізації їх атестують на присвоєння звання лікаря-клінічного онколога з видачею сертифіката.

Навчальний план вторинної спеціалізації лікарів за фахом „Клінічна онкологія”
 Навчання на кафедрі онкології – 754.години, суміжні кафедри – 182 години,
 Всього 936 годин.

Код курсу	Назва курсу	Кількість навчальних годин				
		Лекції	Практ.	Семінар.	Самостійна роб.	Разом
1	2	3	4	5	6	7
01.	Організація онкологічної допомоги населенню	2	6	3	2	13
02-04.	Основи теоретичної та експериментальної онкології	4		4		8
05.	Сучасні методи обстеження в клінічній онкології	4	60	8	20	92
06.	Загальні принципи лікування злоякісних пухлин	6	40	4	14	64
07.	Пухлини голови та шиї	4	40		20	64
08.	Пухлини органів грудної порожнини	4	80	10	30	124
09.	Пухлини органів черевної порожнини	6	90	10	30	136
11.	Пухлини жіночих статевих органів	4	30	4	10	48
12.	Пухлини органів сечовиділення	4	23	4	10	41
13.	Пухлини шкіри	2	4	2	2	10
14.	Пухлини кісток та м'яких тканин	2	6	2	4	14
15.	Пухлини системи кровотворення	2	4	4	4	14
16.	Пухлини у дітей		4		6	10
17.	Пухлини молочних залоз	6	80	4	20	110
20.	Іспит			6		6
	Разом	50	467	65	172	754
	Додаткові програми					182
	Мед. інформатика					6
	Медицина катастроф					8
	Фтизіатрія					8
	Клінічна імунологія (ВІЛ)					16
	Інфекційні хвороби (ВГ)					24
	Анестезіологія					24
	Ендоскопія					16
	Радіаційна медицина					16
	Гематологія					24
	Менеджмент в охороні здоров'я					16
	Лікова психологія					8
	Медичне право					16
	Всього					936

Завідувач кафедри.....

професор Н. А. Володько

Тематичний план лекцій

№ з/п	Тема	Кількість годин
1.	Організація онкологічної допомоги населенню	2
2.	Основи теоретичної та експериментальної онкології	4
3.	Сучасні методи обстеження в клінічній онкології	4
4.	Загальні принципи лікування злоякісних пухлин	6
5.	Пухлини голови та шиї	4
6.	Пухлини органів грудної порожнини	4
7.	Пухлини органів черевної порожнини	6
8.	Пухлини жіночих статевих органів	4
9.	Пухлини органів сечовиділення	4
10.	Пухлини шкіри	2
11.	Пухлини кісток та м'яких тканин	2
12.	Пухлини системи кровотворення	2
13.	Пухлини молочних залоз	6
	Всього	50

Завідувач кафедри.....

професор Н. А. Володько

Тематичний план практичних занять

№ з/п	Тема	Кількість годин
1.	Організація онкологічної допомоги населенню	6
2.	Сучасні методи обстеження в клінічній онкології	60
3.	Загальні принципи лікування злоякісних пухлин	40
4.	Пухлини голови та шиї	40
5.	Пухлини органів грудної порожнини	80
6.	Пухлини органів черевної порожнини	90
7.	Пухлини жіночих статевих органів	30
8.	Пухлини органів сечовиділення	23
9.	Пухлини шкіри	4
10.	Пухлини кісток та м'яких тканин	6
11.	Пухлини системи кровотворення	4
12.	Пухлини у дітей	4
13.	Пухлини молочних залоз	80
	Всього	467

Завідувач кафедри.....

професор Н. А. Володько

Тематичний план семінарських занять

№ з/п	Тема	Кількість годин
1.	Організація онкологічної допомоги населенню	3
2.	Основи теоретичної та експериментальної онкології	4
3.	Сучасні методи обстеження в клінічній онкології	8
4.	Загальні принципи лікування злоякісних пухлин	4
5.	Пухлини голови та шиї	2
6.	Пухлини органів грудної порожнини	10
7.	Пухлини органів черевної порожнини	10
8.	Пухлини жіночих статевих органів	4
9.	Пухлини органів сечовиділення	4
10.	Пухлини шкіри	2
11.	Пухлини кісток та м'яких тканин	2
12.	Пухлини системи кровотворення	4
13.	Пухлини молочних залоз	4
14.	Іспит	6
	Всього	65

Завідувач кафедри.....

професор Н. А. Володько

Тематичний план самостійної роботи

№ з/п	Тема	Кількість годин
1.	Організація онкологічної допомоги населенню	2
2.	Сучасні методи обстеження в клінічній онкології	20
3.	Загальні принципи лікування злоякісних пухлин	14
4.	Пухлини голови та шиї	20
5.	Пухлини органів грудної порожнини	30
6.	Пухлини органів черевної порожнини	30
7.	Пухлини жіночих статевих органів	10
8.	Пухлини органів сечовиділення	10
9.	Пухлини шкіри	2
10.	Пухлини кісток та м'яких тканин	4
11.	Пухлини системи кровотворення	4
12.	Пухлини у дітей	6
13.	Пухлини молочних залоз	20
	Всього	172

Завідувач кафедри.....

професор Н. А. Володько

Типова навчальна програма підготовки лікарів за спеціальністю
„ Клінічна онкологія ”

Коди курсу і розділу	Назва курсу і розділу
1	2
1	Організація онкологічної допомоги населенню
01.01.	Статистика і епідеміологія злоякісних пухлин.
01.02.	Джерела статистичної інформації.
01.03.	Організація онкологічної служби.
01.04.	Структура онкологічних закладів, їх функції.
01.05.	Роль міжнародних організацій (ВОЗ, МАВР) в вивченні та організації лікування злоякісних пухлин.
01.06.	Захворюваність і смертність від злоякісних пухлин.
01.07.	Основні принципи МСЕК і реабілітації онкологічних хворих
01.08.	Основи медичної етики і деонтології
02.	Класифікація пухлин
02.01.	Пухлини і пухлиноподібні процеси.
02.02.	Доброякісні пухлини. Характеристика, особливості росту.
02.03.	Частота малігнізації доброякісних пухлин. Фактори, які впливають на малігнізацію пухлин.
02.04.	Класифікація злоякісних пухлин (епітеліальних, сполучнотканинних).
02.05.	Ступені диференціації злоякісних пухлин. Зв'язок їх із клінічним перебігом.
02.06.	Пограничні пухлини.
02.07.	Вади розвитку та дисонтогенетичні пухлини (тератоми та інші).
02.08.	Місцеводеструючі пухлини (десмоїд та інші).
02.09.	Сучасні погляди про АПУД-систему. Пухлини АПУД - системи.
02.10.	Шляхи метастазування злоякісних пухлин
02.11.	Паранеопластичний синдром
03.	Морфологія пухлин
03.01.	Значення морфологічних методів дослідження в діагностиці пухлин і передпухлинних захворювань.
03.02.	Дисплазія і преінвазивний рак.
03.03.	Макроскопові форми росту, особливості локального і системного розповсюдження пухлин.
03.04.	Класифікація пухлин за міжнародною клінічною системою TNM.
03.05.	Гістологічна класифікація пухлин.
4	Основи теоретичної онкології
04.01.	Структура і функції нормальної клітини.
04.02.	Етіологія пухлин.

Коди курсу і розділу	Назва курсу і розділу
04.03.	Хімічний канцерогенез.
04.04.	Фізичні бластомогенні фактори.
04.05.	Ендокринний канцерогенез
04.06.	Вірусний канцерогенез.
04.07.	Канцерогенез на рівні клітини.
04.08.	Канцерогенез на рівні органу.
04.09.	Клінічні і морфологічні поняття передраку.
04.10.	Основи генетики і цитогенетики пухлин.
04.11.	Основи імунології пухлин.
5	Сучасні методи діагностики в клінічній онкології
05.01.	Клінічно-лабораторні методи обслідування хворих.
05.02.	Дослідження кісткового мозку.
05.03.	Рентгенодіагностика
05.04.	Томографія, мамографія, пневмоперитонеум, урографія.
05.05.	Ангіографія, лімфографія.
05.06.	Комп'ютерна томографія.
05.07.	Ядерно-магнітний резонанс.
05.08.	Ультразвукова діагностика
05.09.	Радіонуклідні методи діагностики
05.10.	Ендоскопія органі шлунково-кишкового тракту
05.11.	Лапароскопія.
05.12.	Ендоскопія трахеї, бронхів
05.13.	Цитологічні дослідження в діагностиці новоутворів.
05.14.	Гістологічне дослідження пухлини.
05.15.	Імунологічні методи дослідження, маркери пухлин.
06.	Загальні принципи лікування злоякісних пухлин
06.01.	Особливості онкологічних операцій.
06.02.	Поняття абластики і антибластики.
06.03.	Показання і протипоказання хірургічного лікування онкологічних хворих.
06.04.	Операбельність і резектабельність.
06.05.	Поняття про радикальність операції
06.06.	Економні і зберігальні операції
06.07.	Комбіновані операції
06.08.	Паліативні і симптоматичні операції в онкологічних хворих.
06.09.	Передопераційна підготовка онкологічних хворих.

Коди курсу і розділу	Назва курсу і розділу
06.10.	Ступінь ризику при хірургічних втручаннях.
06.11.	Особливості післяопераційного ведення онкологічних хворих.
06.12.	Класифікація післяопераційних ускладнень за патогенетичними ознаками (септичні, ускладнення зі сторони легень та ін.)
06.13.	Віддалені результати хірургічного лікування злоякісних пухлин.
06.14.	Загальні принципи променевої терапії злоякісних пухлин.
06.15.	Променева терапія як самостійний метод радикального і паліативного впливу на пухлинний процес.
06.16.	Променева терапія як компонент комбінованого лікування.
06.17.	Загальні принципи медикаментозної терапії злоякісних пухлин.
06.18.	Медикаментозна терапія як самостійний метод лікування онкологічних хворих. Ускладнення*
06.19.	Медикаментозна терапія як компонент комбінованого методу
06.20.	Гормонотерапія злоякісних пухлин
06.21.	Основи імунотерапії злоякісних пухлин.
06.22.	Симптоматичне лікування онкологічних хворих.
06.23.	Комбіноване і комплексне лікування.
07.	Пухлини голови та шиї
07.01.	Клініка і діагностика раку губи.
07.02.	Злоякісні пухлини язика і слизової порожнини рота.
07.03.	Пухлини слинних залоз.
07.04.	Пухлини верхньої щелепи.
07.05.	Злоякісні пухлини нижньої щелепи.
07.06.	Пухлини носоглотки.
07.07.	Пухлини гортані.
07.08.	Злоякісні пухлини щитоподібної залози.
07.09.	Неврогенні пухлини шиї.
07.10.	Мезенхімальні пухлини шиї.
07.11.	Дисембріональні пухлини шиї.
07.12.	Метастази злоякісних пухлин при невиявленому первинному вогнищі.
08.	Пухлини органів грудної порожнини
08.01.	Пухлини середостіння.
08.02.	Клінічна картина і діагностика раку стравоходу.
08.03.	Загальні принципи лікування раку стравоходу.
08.04.	Клініка і діагностика центрального раку легень.
08.05.	Клінічна картина периферичного раку легень.
08.06.	Роль флюорографії в ранній діагностиці раку легень.

Коди курсу і розділу	Назва курсу і розділу
08.07.	Роль бронхоскопії в діагностиці раку легень.
08.08.	Загальні принципи лікування раку легень.
08.09.	Клінічна картина та діагностика пухлин плеври.
08.10.	Лікування пухлин плеври.
09.	Пухлини органів черевної порожнини
09.01.	Клініка і діагностика раку шлунку.
09.02.	Ранній рак шлунка.
09.03.	Лікування раку шлунка.
09.04.	Рак підшлункової залози, клініка, діагностика.
09.05.	Рак великого дуоденального сосочка.
09.06.	Рак позапечінкових жовчних проток.
09.07.	Рак жовчного міхура.
09.08.	Первинний і метастатичний рак печінки.
09.09.	Пухлини тонкої кишки.
09.10.	Методи діагностики раку ободової кишки.
09.11.	Методи лікування раку ободової кишки.
09.12.	Клінічна картина і діагностика раку прямої кишки.
09.13.	Лікування раку прямої кишки.
10.	Заочеревинні позаорганні пухлини
10.01.	Доброякісні заочеревинні позаорганні пухлини
10.02.	Злоякісні заочеревинні неорганні пухлини.
10.03.	Клініка і діагностика заочеревинних пухлин.
10.04.	Методи лікування злоякісних заочеревинних пухлин.
11.	Пухлини жіночих статевих органів
11.01.	Рак шийки матки, фактори ризику.
11.02.	Діагностика раку шийки матки.
11.03.	Лікування раку шийки матки.
11.04.	Рак тіла матки, фактори ризику.
11.05.	Клініка раку ендометрія.
11.06.	Лікування раку тіла матки.
11.07.	Пухлиноподібні утворення і доброякісні пухлини яєчників.
11.08.	Злоякісні пухлини яєчників.
12.	Пухлини сечостатевої системи
12.01.	Клініка, діагностика та лікування пухлин нирки.
12.02.	Клініка, діагностика та лікування раку сечового міхура.
12.03.	Клінічні прояви та лікування раку передміхурової залози.

Коди курсу і розділу	Назва курсу і розділу
12.04.	Клініка, діагностика та лікування пухлин яєчка.
13.	Пухлини шкіри
13.01.	Клініка, діагностика та лікування раку шкіри.
13.02.	Клініка та сучасна діагностика меланоми шкіри.
13.03.	Сучасне лікування меланоми шкіри.
14.	Пухлини кісток та м'яких тканин
14.01.	Клініка, сучасна діагностика та лікування пухлин кісток.
14.02.	Клініка, сучасна діагностика та лікування пухлин м'яких тканин.
15.	Пухлини системи кровотворення
15.01.	Клініка, діагностика та лікування лейкозів.
15.02.	Клініка, діагностика та сучасне лікування мієломної хвороби.
15.03.	Клініка, діагностика та лікування лімфогранульоматозу (лімфоми Годжкіна)
15.04.	Клініка, діагностика та сучасне лікування негоджкінських лімфом
16.	Пухлини у дітей
16.01.	Клініка, діагностика та лікування пухлин нирок.
16.02.	Клініка, діагностика та лікування неврогенних пухлин.
16.03.	Тератоїдні пухлини
16.04.	Гемобластози.
16.05.	Пухлини кісток у дітей.
17.	Пухлини молочної залози
17.01.	Клініка, діагностика та лікування передпухлинних захворювань і доброякісні пухлини молочної залози.
17.02.	Сучасна діагностика раку молочної залози.
17.03.	Хірургічне лікування раку молочної залози.
17.04.	Цитостатичне лікування раку молочної залози.
17.05.	Променеве лікування раку молочної залози.
17.06.	Гормонотерапія раку молочної залози.
17.07.	Рак молочної залози у мужчин.
18.	Патологоанатомічні і клінічні конференції.
19.	Невідкладні стани в онкології
19.01.	Особливості загально хірургічних ускладнень в онкології (перитоніт, кровотеча, непрохідність)
19.02.	Синдром верхньої порожнистої вени
19.03.	Синдром компресії спинного мозку
19.04.	Патологічні переломи
20	Додаткові програми
20.1.	Військово-медична підготовка

Коди курсу і розділу	Назва курсу і розділу
20.2.	Організація невідкладної допомоги за надзвичайних станів
20.3.	СНІД і вірусні гепатити
20.4.	Радіаційна медицина
20.5.	Особливо небезпечні інфекції
20.6.	Клінічна імунологія
20.7.	Туберкульоз
20.8.	Трансплантологія
20.9.	Медична інформатика
20.10.	Експертиза працездатності в онкології

Завідувач кафедри.....

професор Н. А. Володько

КВАЛІФІКАЦІЙНА ХАРАКТЕРИСТИКА ФАХІВЦЯ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «КЛІНІЧНА ОНКОЛОГІЯ»

Онкологічний кабінет поліклініки району є структурним підрозділом центральної районної лікарні і забезпечує організацію і координацію лікарської діяльності по діагностиці онкологічної патології в районі. Він виконує функції районного канцер-реєстру, здійснює облік онкологічних хворих в районі, підтримує постійний зв'язок з обласним онкологічним диспансером (регіональним онкологічним центром) та надає йому відомості про онкоепідеміологічну ситуацію в районі.

Основним завданням районного клінічного онколога є:

- планування та організація роботи онкологічного кабінету,
- консультація лікарів загально-лікувальної мережі району з питань онкології,
- діагностика онкологічної патології серед населення району,
- дотримання принципів медичної деонтології,
- організація і участь в профілактичних оглядах населення району,
- реабілітація онкологічних хворих після закінчення радикального і спеціального лікування згідно рекомендацій спеціалістів регіональної або обласної онкологічних установ,
- проведення медикаментозного протипухлинного лікування онкологічних хворих згідно рекомендацій спеціалістів регіональної або обласної онкологічної установи,
- нагляд за побічними реакціями/діями протипухлинних лікарських засобів,
- проведення симптоматичного лікування онкологічних хворих,
- надання онкологічним хворим швидкої та невідкладної медичної допомоги,
- аналіз стану онкологічної захворюваності та смертності населення в районі, своєчасна подача цих відомостей в ОМК регіонального онкологічного центру або обласного онкологічного диспансеру,
- аналіз якості діагностики злоякісних пухлини лікарями центральної райлікарні (районної поліклініки),
- участь у роботі протиракових експертних комісій,
- аналіз стану диспансеризації хворих з передпухлинною патологією;
- диспансеризація онкологічних хворих після проведення радикального і спеціального лікування;
- складання планів підвищення кваліфікації лікарів загально-лікувальної мережі району з питань онкології;
- аналіз причин запізнілої діагностики злоякісних пухлин та розгляд цих питань на протиракових експертних комісіях,
- активна участь у поширенні медичних знань, організація протиракової пропаганди серед населення району

Відповідно до вимог фаху лікар клінічний онколог повинен знати:

- чинне законодавство про охорону здоров'я та нормативні документи, що регламентують діяльність органів управління та закладів охорони здоров'я,

- організацію онкологічної допомоги населенню, в тому числі швидкої та невідкладної медичної допомоги,

- основи права в медицині,

- права, обов'язки та відповідальність лікаря клінічного онколога,

- організацію роботи лікарсько-консультативної та медико-соціальної експертної комісії,

- основи нормальної і патологічної анатомії, фізіології органів і систем організму, взаємозв'язок функціональних систем та рівнів їх регуляції,

- епідеміологію онкологічних захворювань,

- сучасну клінічну і морфологічну класифікацію злоякісних пухлин,

- етіологію, патогенез злоякісних пухлин, закономірності їх

метастазування,

- профілактику, клінічну семіотику, діагностику, лікування, реабілітацію та диспансеризацію онкологічних хворих,

- загальні та спеціальні методи дослідження в онкології,

- показання та протипоказання

до використання ендоскопічних, променевої та інших методів діагностики,

- роль та значення біопсії в онкології, методи біопсії,

- показання і протипоказання до застосування хірургічного втручання,

променевої терапії і протипухлинної хіміотерапії, радикального та паліативного лікування,

- основи рентгенології та радіології,

- форми і методи санітарної освіти,

- правила оформлення медичної документації,

- передові інформаційні та інтернет технології,

- сучасну наукову літературу та науково-практичну періодику за фахом,

методи її аналізу та узагальнення,

- принципи, прийоми та методи знеболювання онкологічних хворих з паліативною метою,

- принципи раціонального харчування онкологічних хворих;

- питання тимчасової та стійкої непрацездатності в онкології,

організацію лікарської експертизи;

- організацію реабілітації онкологічних хворих в процесі диспансерного спостереження;

- організацію диспансерного спостереження за хворими;

- основи первинної та вторинної профілактики захворювань;

- методи масового скринінгу для виявлення раку;

Відповідно до вимог фаху лікар клінічний онколог повинен вміти:

- одержати інформацію про захворювання, виявити загальні та специфічні ознаки ураження, особливо у тих випадках, коли виникає потреба в наданні невідкладної допомоги або інтенсивної терапії,

- інтерпретувати дані спеціальних методів дослідження (лабораторних, променевих, ендоскопічних),
- провести диференційну діагностику пухлин загальних локалізацій, обґрунтувати попередній клінічний діагноз,
- оцінити важкість стану хворого,
 - визначити показання до госпіталізації; організувати її в залежності від стану хворого,
- обґрунтувати схему, план і тактику лікування хворих, показання до спеціального протипухлинного лікування,
 - провести необхідні реабілітаційні заходи в процесі диспансерного спостереження за хворим,
- оформити медичну документацію, передбачену законодавством охорони здоров'я,
 - проводити диспансеризацію населення,
 - проводити санітарно-просвітню роботу серед населення.

Відповідно до вимог фаху лікар-онколог повинен володіти наступними маніпуляціями:

- провести штучне дихання,
- провести непрямий масаж серця,
- провести аспіраційну біопсію (тонкоголкову пункцію) поверхнево розташованих пухлин, периферичних лімфатичних вузлів,
- провести евакуацію асцитичної та плевральної рідини,
- виконати внутрішньом'язеві та внутрішньовенні ін'єкції,

Лікар-онколог повинен вміти:

- виписувати і призначати протипухлинні препарати,
- встановлювати і доглядати за постійно діючими венозними катетерами,
- вводити протипухлинні препарати через так звані підшкірні порти,
- розпізнавати і усувати ускладнення пов'язані з даними системами,
- встановити показання до аспірації і біопсії кісткового мозку,
- встановлювати показання до люмбальної пункції і ендолюмбального введення препаратів,
- визначити групу крові,
- зробити промивання шлунку,
- провести катетеризацію сечового міхура,
- провести пальцеве дослідження прямої кишки,
- провести ректороманоскопію,
- провести тимчасову зупинку кровотечі з поверхнево розташованих пухлин,
- перев'язати і тампонувати рану,
- виконати лікувальні новокаїнові блокади.

Критерії оцінки знань і вмінь лікарів на циклі за фахом “Клінічна онкологія”.

Рівень знань і вмінь лікарів оцінюється у відповідності до кваліфікаційних вимог. Оцінка якості підготовки лікаря здійснюється диференційовано з урахуванням теоретичних знань і вмінь та ступеня опанування ними практичних навиків, які передбачені навчальною програмою і кваліфікаційними вимогами.

- Оцінка **“відмінно”** ставиться лікареві, який глибоко і досконало засвоїв теоретичний матеріал, може визначити етіологію, патогенез, клінічні особливості і варіанти захворювання у конкретних хворих, проводить обґрунтування діагнозу, здійснює диференційну діагностику, складає детальний план лікування та реабілітації конкретного хворого (з урахуванням віку, супутніх захворювань), вміє надати невідкладну допомогу, має глибокі знання з принципів діагностики та лікування, вміє вирішити питання медико-соціальної експертизи.

- Оцінка **“добре”** ставиться лікареві, який добре засвоїв теоретичний матеріал з усіх розділів програми, має добру практичну підготовку, достатньо володіє знаннями з принципів діагностики та лікування, але допускає окремі неточності у відповідях та при вирішенні клінічної ситуаційної задачі.

- Оцінка **“задовільно”** ставиться лікареві, який має знання з основних питань онкології, задовільну практичну підготовку, але не засвоїв деталі; знає механізм дії та побічні дії лише основних груп ліків.

- Оцінка **“незадовільно”** ставиться лікареві, який не засвоїв значну частину матеріалу, не знає механізмів дії та побічних дій ліків, допускає помилки при вирішенні клінічної задачі, має незадовільну оцінку за комп'ютерне тестування.

Завідувач кафедри.....

професор Н. А. Володько

Методика проведення базисного, проміжного та підсумкового контролю знань і вмінь лікарів на циклі за фахом “Клінічна онкологія”.

Базисний контроль знань лікаря проводиться з самого початку навчання на циклі шляхом комп’ютерного тестового контролю за атестаційною комп’ютерною програмою, затвердженою МОЗ України. Проводиться на кафедрі медичної інформатики.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних та семінарських занять і включає перевірку практичних знань, вмінь та контроль володіння практичними навичками, які передбачені методичними розробками з відповідних тем, у т.ч. біля ліжка хворого, в діагностичних і лікувальних кабінетах та шляхом співбесіди з викладачем.

Проміжний контроль проводиться на заняттях, наприкінці вивчення окремих розділів програми та відповідних циклів, шляхом виконання комплексних контрольних робіт (ККР). Проміжний контроль передбачає перевірку практичної підготовки, комп’ютерне тестування за атестаційною програмою, співбесіду.

Підсумковий контроль, залік здійснюється після проходження циклу навчання і включає такі етапи:

1. Комп’ютерний тестовий контроль за атестаційною комп’ютерною програмою, затвердженою МОЗ України. Проводиться на кафедрі медичної інформатики.

2. Перевірка практичної підготовки:

- робота з хворими (вміння зібрати анамнез, провести спеціальне обстеження хворого, інтерпретувати результати додаткових методів обстеження, обґрунтувати попередній діагноз, провести диференційний діагноз, скласти план лікування, реабілітації).

3. Співбесіда для підсумкової оцінки рівня теоретичної та практичної підготовки у формі усних запитань або розв’язування ситуаційних задач.

Завідувач кафедри.....

професор Н. А. Володько

Методика проведення іспиту на циклі за фахом “Клінічна онкологія”.

I ЕТАП складається із заключного тестового комп’ютерного контролю рівня підготовки за затвердженою МОЗ України автоматизованою комп’ютерною атестаційною системою, яка включає всі питання, що передбачені навчальною програмою. Під час комп’ютерного тестування кожному лікарю пропонується дати відповідь на 80 тестових завдання із розділу “Онкологія”. Проводиться на кафедрі медичної інформатики.

II ЕТАП: контроль практичних навичок, який складається із обстеження хворого (опитування, фізичне обстеження, складання плану обстеження, обґрунтування попереднього діагнозу, проведення диференційного діагнозу, призначення лікування, оформлення учбової історії хвороби).

III ЕТАП: співбесіда для підсумкової оцінки рівня теоретичної та практичної підготовки у формі усних запитань або розв’язування ситуаційних задач.

Завідувач кафедри.....

професор Н. А. Володько

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Атлас онкологических операций Под ред. В.И. Чиссова, А.Х. Трахтенберга, А.И. Пачеса. ГЭОТАР-Медиа, 2008 – 624 с. https://www.studmed.ru/chissov-vitrahtenberg-ah-paches-ai-red-atlas-onkologicheskikh-operaciy_e41164afda7.html
2. Бережная Н. М., Чехун В. Ф. Иммунология злокачественного роста. Київ: Наукова думка. 2005. – 792 с.
3. Білінський Б.Т. Медичні помилки в онкології. Львів: Афіша, 2013. – 324 с. <https://www.twirpx.com/file/1832133/>
4. Бондар Г. В., Попович О. Ю., Думанський Ю. В., Яковець Ю. І. та ін. Лекції з клінічної онкології. Том 1; Том 2. – Донецьк, 2006-7. – 442 с.
5. Бондар Г. В., Седаков І. Є., Шлопов В. Г. Первинно-неоперабельний рак молочної залози. Донецьк: «Каштан», 2005 – 348 с.
6. Бохман Я. В. Лекции по онкогинекологии. М.: Изд-тво: Мед. Инф. Агентство, 2007. – 304 с.
7. Винокуров В. П. Рак яичников: закономерности метастазирования и выбор адекватного лечения больных. СПб.: Изд-во: ФОЛИАНТ. – 2004. – 336 с.
8. Володько Н. А. Метастазування злоякісних пухлин: роль факторів пухлинного мікрооточення. Львів: Медицина світу. – 2002. – 200 с.
9. Галайчук І. Й. Клінічна онкологія. – Тернопіль: Укрмедкнига, 2003 – 274 с.
10. Ганцев Ш. Х., Хустнугдинов Ш. М. Патология и морфологическая характеристика опухолевого роста: учебное пособие. – Москва: ООО «Медицинское информационное агентство», 2003. – 208 с.
11. Гранов Д. А. Рентгенэндоваскулярные вмешательства в лечении злокачественных опухолей печени. СПб.: ООО «Издательство ФОЛИАНТ», 2002. – 288 с.
12. Гур'єв С. О., Шищук В. Д., Шкатула Ю. В. Медицина надзвичайних ситуацій. Екстрена медична допомога http://elkniga.info/book_48.html
13. Давыдов М. И., Нормантович В. А. Новые подходы в комбинированном лечении рака. М.: Медицина, 2003. – 219 с.
14. Давыдов М. И., Стилиди М. С. Рак пищевода. Москва, «РОИЦ», Практическая медицина. 2007 – 392 с.
15. Детская онкология: Руководство для врачей – Белогурова М. Б. – 2002. – 351 с.
16. Дурнов Л. А. Клинические лекции по детской онкологии. – М.: «МИА», 2004 – 271 с.
17. Євтушенко О. І. Онкологічна проктологія. – Київ: Вістка. 2012 – 387 с.
18. Збірник тестових завдань з онкології (навчальний посібник) / за ред. Т. Г. Фецича та Ю.Ю. Олійника. Львів, 2013. – 215 с.
19. Зелинский А. А. и др. Опухолевые маркеры в диагностике заболеваний органов репродуктивной системы. Одесса: Черноморье, 1998. – 113 с.
20. Клиническая онкогинекология / под ред. В. П. Козаченко. – М. : Медицина, 2005. – 376 с.: ил.
21. Клиническая онкогинекология / Филипп Дж. Дисая, Уильям Т. Крисман. – М. : Практическая медицина, 2011. – 988 с.
22. Клиническая онкоурология / Под ред. Б. П. Матвеева. М.: Вердана, 2003. – 406 с.
23. Краевский Н. А., Смольяникова А. В., Соркисова Д. С. Патологоанатомическая диагностика опухолей человека: Руководство для врачей // В 2-х томах. 4-е изд. Пере раб. и доп.. М.: Медицина. – 1993. –Т1. – 560 с., Т 2. – 688 с.
24. Лазар Д. А., Мечев Д. С., Разуменко В. Д., Чеботарьова Т. ІФ. Променева терапія пухлин головного мозку. К.: Медицина, 2010. –190 с.
25. Методичні рекомендації: Діагностика, лікування, спостереження та реабілітація хворих на рак щитоподібної залози / Упорядники: Ю. М. Стернюк, Б. Т. Білінський, О. О. Галай та ін. Львів-Відень, 2005. – 47 с.

26. Миллер.А. Б..Программы скрининга на рак шейки матки: Организационные рекомендации. ВОЗ. М: Медицина. – 1994. – 67 с.
27. Минимальные клинические рекомендации Европейского общества медицинской онкологии (ESMO). / Ред. русск. перевода С. А. Тюлядин, Н. И. Переводчикова, Д. А. Носов; Москва: Издат. группа РОНЦ им. Н. Н. Блохина РАМН. – 2004. – 112 с.
28. Минимальные клинические рекомендации Европейского общества медицинской онкологии (ESMO). / Ред. русск. перевода С. А. Тюлядин, Н. И. Переводчикова, Д. А. Носов; Москва: Издат. группа РОНЦ им. Н. Н. Блохина РАМН. – 2010. – 112 с.
29. Молочная железа: рак и предраковые заболевания / под ред. В. И Тарутинова. Киев.- 2006.– 416 с.
30. Нейштадт Э. Л., Маркочев А. Б. Опухоли и опухолевидные заболевания костей. СПб.: ООО «Издательство ФОЛИАНТ», 2007. – 334 с.
31. Нейштадт Э. Л., Маркочев А. Б. Опухоли и опухолевидные заболевания костей. СПб.: ООО «Издательство ФОЛИАНТ», 2007. – 334 с.
32. Общее руководство по радиологии // Под ред.Н. Pettersson. Серия по медицинской визуализации. Институт NICER. –1995. – Т1. – С. 1 – 668. – т.2. – С. 669-1330.
33. Общее руководство по радиологии // Под ред.Н.Pettersson. Серия по медицинской визуализации. Институт NICER. –1995. – т1. –С.1-668. –т.2. –С.669-1330.
34. Онкогінекологія: Класифікація TNM. Клінічні рекомендації. Режими медикаментозної терапії / Упорядники: Я. В. Шпарик, О. О. Олексяк, М. І. Ломницька. Львів: Галицька видавнича спілка. – 2005. – 80 с.
35. Онкологія (За ред. І. Б. Щепотіна, В. Л. Ганула, І. О. Клименко. К.: Книга плюс, 2006. – 496 с.
36. Онкологія. Вибрані лекції для студентів і лікарів / За ред. В. Ф. Чехуна. – К.: Здоров'я України, 2010. – 768 с.
37. Онкологія: Вибрані лекції з клінічної онкології / За ред. Г. В. Бондаря, В. С. Антіпової. Луганськ, ВАТ „Луганська обласна друкарня”. 2009. – 589 с.
38. Онкологія: Підручник – 3-те видання, перероб. і доп. / Б. Т. Білінський, Н. А.Володько, А. І. Гнатишак, О. О. Галай та ін.; За ред. Б. Т. Білінського – К.: Здоров'я, 2004, 2007 – 528 с. <http://booksshare.net/index.php?id1=4&category=med&author=bilinskiy-bt&book=2004>
39. Онкологія: підручник / А. І. Шевченко та ін. ; за ред. проф. А. І. Шевченка. - Вінниця : Нова Книга, 2020. - 485 с.
40. Онкологія: підручник / Ю. В. Думанський, А. І. Шевченко, І. Й. Галайчук, ...та ін. ; за ред. Г. В. Бондаря, А. І. Шевченка, І. Й. Галайчука. — 2-е вид., переробл. та допов. — К. : ВСВ «Медицина», 2019. — 520 с. <http://kingmed.info/media/book/5/4093.pdf>
41. Пачес А. И. Опухоли головы и шеи. М.: Медицина. 1989 – 616 с.
42. Переводчикова Н. И. Руководство по химиотерапии опухолевых заболеваний. Москва: Практическая медицина, 2005 – 704 с.
43. Петри А., Сэбин К. Наглядная статистика в медицине. / Серия: Экзамен на отлично. Перевод с англ. М.:Издательский дом ГЭОТАР-Мед. – 2003. –143 с.
44. Петри А., Сэбин К. Наглядная статистика в медицине. / Серия: Экзамен на отлично. Перевод с англ. М.: Издательский дом ГЭОТАР-Мед. – 2003. – 143 с.
45. Підручник для іноземних студентів до вивчення курсу «Військово- медична підготовка та медицина надзвичайних ситуацій» [Електронний текст] / П. М. Полушкін, С. А. Безбородько – Д.: ДНУ, 2018. – 216 с. http://repository.dnu.dp.ua:1100/upload/b4a68802b3b57a316fa962429cde7aa9VIJ_S'KOVO-MEDICHNA-PIDGOTOVKA-TA.pdf
46. Поляков З. Е., Алексеевский Ю. Г., Даобуль С. А. Болезнь Ходжкина (лимфофанулематоз) у детей. М.: МИР, 1993. –328 с.
47. Поляков З. Е., Алексеевский Ю. Г., Даобуль С. А. Болезнь Ходжкина (лимфофанулематоз) у детей. М.: МИР. – 1993. – 328 с.

48. Практическая онкология: Избранные лекции // Под ред. С. А. Тюляндина и В. М. Моисеенко. СПб.: Центр-ТОММ, 2004. – 784 с.
49. Радіологія (Променева діагностика та променева терапія.) / За заг. ред. М. М. Ткаченка. К.: Книга плюс. 2011. – 719 с.
50. Радіологія (Променева діагностика та променева терапія.) / За заг. ред. М. М. Ткаченка. К.: Книга плюс, 2011. – 719 с.
51. [Рак в Україні: захворюваність, смертність, показники діяльності онкологічної служби](#) / Бюлетень національного канцер-реєстру України. (дивитися щорічні №№20-22 бюлетенів), 2019-2020 рр.
52. Русакевич П. С. Заболевания шейки матки: симптоматика, диагностика, лечение. Справочное пособие. Мн.: Выш. Шк., 2000. – 368 с.
53. Савран В. Р., Кенс А. А., Мриглоцький М. М., Савран В. В. Рак молочної залози: навчальний посібник. Львів, 2019. – 222 с.
54. Савран В. Р., Кенс А. А., Мриглоцькимй М. М., Савран В. В. Рак молочної залози: навчальний посібник. Львів, 2012. – 236 с.
55. Сеницын В. Е., Мершина У. Ф., Морозов С. П. Медицина в Интернете / 2-е изд., перераб. и доп. Москва: Издат. дом ВИДАР, 2004. – 156 с.
56. Урманчеева А. Ф. Практическая онкогинекология: избранные лекции / А. Ф. Урманчеева, С. А. Тюляндина, В. М. Моисеенко. – СПб. : ТОММ, 2008. – 400 с.
57. Фільченков А. А., Стойка Р. С. Апоптоз і рак: від теорії до практики Тернопіль: ТДМУ, 2006. – 524 с.
58. Химиотерапия злокачественных новообразований / Под ред. Э.. Чу, В.. Де Вита: пер с англ. М. : Практика, 2008. – 447 с.
59. Шалімов С. А., Євтушенко О. И., М'ясоєдов Д. В. Сучасна діагностика і лікування злоякісних пухлин ободової кишки. Навчальний посібник. Київ: «Четверта хвиля», 2004. – 248 с.
60. Шалімов С. А., Євтушенко О. И., М'ясоєдов Д. В., Приймак В. В. Комбіноване лікування хворих на рак ободової кишки. Київ: «Четверта хвиля», 2006 – 168 с.
61. Шалімов С. А., Осинский Д. С., Черный В. А. и др. Рак поджелудочной железы. Современное состояние проблемы. Киев: «Основа», 2007 – 320 с.
62. Шалімов С.А., Євтушенко О.И., М'ясоєдов. Сучасна діагностика і лікування злоякісних пухлин ободової кишки. Навчальний посібник. Київ: «Четверта хвиля», 2004. – 248с.
63. Энциклопедия клинической онкологии. Руководство для практикующих врачей / М. И. Давыдов, Г. Л. Вышковский и др. - М.:РЛС, 2005, 2004. – 1536 с. http://vmede.org/sait/?page=1&id=Onkologiya_davudov_2010&menu=Onkologiya_a_davudov_2010
64. Гур'єв С. О. Медицина надзвичайних ситуацій. Екстрена медична допомога : навч. посіб. / С. О. Гур'єв, В. Д. Шищук, Ю. В. Шкатула. – Суми: СумДУ, 2010. – 321 с http://elkniga.info/book_48.html
65. Підручник для іноземних студентів до вивчення курсу «Військово- медична підготовка та медицина надзвичайних ситуацій» [Електронний текст] / П. М. Полушкін, С. А. Безбородько – Д.: ДНУ, 2018. – 216 с. http://repository.dnu.dp.ua:1100/upload/b4a68802b3b57a316fa962429cde7aa9VII_S'KOVO-MEDICHNA-PIDGOTOVKA-TA.pdf
66. Pares C., Brady L. Principles and practice of radiation oncology. – New York, 2008. – 1876 p.
67. Devita, Hellman, and Rosenberg's cancer : principles & practice of oncology / editors, Vincent T. DeVita, Jr., Theodore S. Lawrence, Steven A. Rosenberg ; with 404 contributing authors.—10th edition. .: V. T. De Vita, Jr., S. Hellman, S. A. Rosenberg, 2014. – 2280 p. [http://dl.mehrsys.ir/pdf-books/DeVita,%20Hellman,%20and%20Rosenberg_s%20Cancer%20Principles%20&%20Practice%20of%20Oncology%2010th%20Edition\(www.myuptodate.com\).pdf](http://dl.mehrsys.ir/pdf-books/DeVita,%20Hellman,%20and%20Rosenberg_s%20Cancer%20Principles%20&%20Practice%20of%20Oncology%2010th%20Edition(www.myuptodate.com).pdf)

68. Cancer Management: A Multidisciplinary Approach. Medical, Surgical, Radiation Oncology / 14th ed., Ed.: R. Pazdur, L. D. Wagman, K. A. Camphausen, W. J. Oskins. UMB Medica. 2014. – 1084 p.
69. Textbook of Breast Cancer: A clinical guide to the therapy / Third ed., Ed.: G. Bonadonna, G. N. Hortobagi, P. Vagalussa. Taylor&Francis, 2006. – 414 p.
70. Bast R. C., Jr, Kufe D. W., Pollock R. E., et al., editors. Holland-Frei Cancer Medicine. 5th edition. Hamilton (ON): BC Decker; 2000. Available from: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/books/NBK20777/>
71. Holland-Frei Cancer Medicine: Editors, Robert C. Bast, Jr, Carlo M. Croce, William Hait, Waun Ki Hong, Donald W. Kufe, Martine Piccart-Gebhart, Raphael E. Pollock, Ralph R. Weichselbaum, Hongyang Wang, James F. Holland. 9th edition. John Wiley & Sons, Inc, 2016., 1971 p.

Завідувач кафедри.....

професор Н. А. Володько